

מבשאר המצוות.

התורה הוא לכה -

וירבו זה בהקדים הידוע (כפי שמונח מנחה דרושים) ודענין
החומ"צ, ממחיל מהחודש הזה לכם, הוא בבחי' התקנות

וענין לחת להם נחלה גויים הו"ע בירור הניצוצות
דחיות (דו' אומות שרשם הוא מז"ע דההו' שנשברו ונפלו,

וענין לחת להם נחלה גויים הוא מה שישאל מבררים את
הניצוצות דחיות). ובעבודת האדם הו"ע עבודת האדוקים את

העיקר, דעבודת האדוקים בהומ"צ [יצרין הוא חסיד
מעיקרו שלא חשא מעולם, ולא פגם ולא עבר את הדרך, וכל ימי

חיי הוא עוסק בלימוד התורה ובקיום המצוות] שהם מעולם
התקין, ועבודת הבע"מ [שמחפכים את הזדנוה לזכיות] היא,

שמבררים את הניצוצות דחיות שנפלו בגמ"ט, ומעלים אותם
לקדושה. דעבודת זו יש (דוגמה) גם העדיקים (וע"ד משיח

את לאתבא צדיקיה בחיבתמה), והיא העבודה דנפילה אפים,
שמוקר נפשו ליכנס למקום הקלופה ולכבד הניצוצות שנפלו

שם. ולע"ז הוא החילוק בין יושבי אוהל (ישבר) לבעלי עסק
(זבולון), ציושבי אוהל עיקר עבודתם היא בעסק התורה,

דוגמת צדיקים, ובעלי עסק עיקר עבודתם היא בכירור
הניצוצות דחיות, דוגמת בעלי תשובה. והגם שהעבודה דבעלי

עסק הוא בדברים המותרים, הרי ההתעסקות בענינים
הגשמיים, הנהגה בהן מנהג דרך ארץ, אך מלשון ארצות,

היא ירידה גדולה ביותר. כי הניצוצות דחיות שבדברים
הגשמיים היא, לא רק לגבי בחי' דחיות שקדם לחיקון, אלא

שהיא נפילה אפילו לגבי עולם התקון (כדוע שנתן לאחר
השכירה הוא למעלה מתקון), ולכן, כאשר האדם שהוא מעולם

התקון, מתלבש בענינים אלו, היא ירידה גדולה ביותר,
ועל שהוא בדוגמת העבודה דנפילה אפים שהיא מט"נ בתכלית.

ועל שח"א -

- 5) ראה חו"ח בראשית ח, א. 6) הובא בלק"ח שמע"צ
- צב, ב. שה"ש נ, ב. וראה זח"א קנג, ב. 7) פע"ח שער
- נפ"א פ"ב. חו"א בראשית ו, א. לקו"ח תצא לו, ד. ובכ"מ.
- 8) ברכות לה, ב.

נחת חת' בלתי מוגה

בס"ד. יום ג' פ' בא, ר"ח שבט ה'תשמ"א.

נחת חת' בלתי מוגה

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה,
והוא ראשון (הובא בפרי"ש עה"ה בתחלתו) אמר ר' יצחק ל'א

הי' צריך להתחיל את החורה אלא מהחודש הזה לכם כו',
ומה טעם פתח בבראשית, משום כה מעשיו הגיד לעמו לחת להם

נחלת גויים, שאם יאמרו אה"ה לישראל לסיים את שכבתם
ואצות שבעה גוים הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא

כו', ברצוננו נתנה להם וברצוננו נטלה מהם ונתנה לנו. וידוע
הדיוק בזה שהרי טעם השאלה לא הי' צריך להתחיל את החורה

אלא מהחודש הזה לכם היא, לפי שהחורה היא הוראה לישראל
בעבודתם לקונם (קיום המצוות), ולכן החלה ופתחה החורה

צ"ל בהחודש הזה לכם שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל,
ומה שמנובה משום כה מעשיו הגיד לעמו ג' שאם יאמרו

אוה"ע כו', נהרג בכדי להשיב הגיד לעמו ג' פתח
בבראשית. ומה מובן, שענין כה מעשיו הגיד לעמו לחת להם

נחלת גוים [שישראל ידעו מה להשיב לאוה"ע, שגם אוה"ע
יבינו שכיבוש א"י אינו גזילה ח"ו כ"א הוא בצדק ובידוך]

הוא נעלה וחשוב ביותר, שלכל החלה ופתחה החורה צ"ל
בענין זה דוקא. וצב"כ להבי' מה המעלה וההשיבות בענין

זה (שישראל ידעו מה להשיב לאוה"ע) עד כדי כך, שאריך
להודיע זה לישראל לפני המצוות שהם (ישראל) צריכים

לקיים. וביומר אינו מובן שיענין זה (כה מעשיו הגיד
לעמו לחת להם נחלת גוים) קדם גם למצוה בתנודש הזה לכם

שמצוה זו ביחוד נמסרה לישראל (עוד יותר מכל המצוות,
ואפילו מהמצוות שונאמר בהם כ"ב), כמדו"ק אחם אפילו

שוגגין אהם אפילו מזידין אהם אפילו מוטעין, ולמה קדם
ענין כה מעשיו הגיד לעמו, (שזה ענין שאינו נוגע לעמו

מצ"ע, ורק בכדי) לחת להם נחלת גוים (שידעו מה להשיב
לאוה"ע) להמצוות שניתנו לישראל, וגם למצוה החודש הזה

לכם שבה מודגש ענין "הגיד לעמו" (כולל גם הפירוש הגיד
מלשון המשיך, היינו שמצוה זו המשיך ומסר לעמו) עוד יותר

מבשאר -

- 1) פרשתנו יב, ב. 2) תנוחמא (באבער) בראשית יא.
- 3) תהלים קיא, ו. 4) ר"ה כה, א. ובכ"מ.

תפסיק לו למלאות די מחסורו, ומכיון שמצד הדין אינו מחוייב להיות חיי צער כהלל [דמה שאמרו הלל מחייב את העניים ור"א כן חרסו מחייב את העשירים-אנו חייב גמור מצד הדין] הוא עושה מלאכה מעט שיהי' לו די און לתעשר) ושאר כל היום הוא עוסק בחורה; הנה אף שאינו מנוב בזה כמו בעל עסק, מ"מ הנה בשעה זו שהוא עושה מלאכה (אף שהיא מעט ואפילו כשמלאכה עראי) הוא ירדה כו'.

(2)

וזהו אמר ר' יצחק לא הי' צריך להתחיל את החורה אלא מהחורש היה לנס כו' ומה טעם פתח בראשית, שמדיוק הלשון לא הי' צריך להתחיל את החורה אלא מהחורש היה לנס כו' ומה טעם פתח בראשית / משמע דמה שבחורה כחוב גמ בראשית ברא גו' הוא דבר המובן, בהשאלה היא ולא בהחודש. והענין שהתחלת ופתחת החורה היא בראשית ולא בהחודש. והענין הוא, דמה שנאמר בחורה שני הענינים [החודש היה לנס ובראשית ברא] הוא לפי שבשיראל צריך להיות כ' עבודות הני"ל, והעבודה דבית הבנין ובית המדרש (החודש היה לנס) והעבודה דהנהג בהן מנהג דרך ארץ (בראשית ברא). ויחזיקו מזו, שכ' עבודות אלו צריכות להיזות (גם) בכאן"א מיראל. דגם בעלי עסקים אפילו בשעת הדין שהשירא גדולה יותר מדאי, מווייבבים הם בתפלה (ביח הכנסה) ובחורה (ביח המדרש), עכ"פ פסוק אחד שחייב ופסוק אחד ערביה. ועד"ז הוא בקצה השני, דגם מני שחברתו אומנתו צ"ל אצלו לא רק העבודה חורה ותפלה (דגם אצלו יש העבודה ותפלה, ורק שהיא נכללת בעסק החורה שלו, דישי בכלל מאתיים מנה), אלא שצריך גם לתפסיק לעשיית סוכה ולעשיית לולבי, שהוא כדוגמת הנהג בהן מנהג דרך ארץ. והשאלה לא הי' צריך להתחיל את החורה אלא מהחודש היה לנס כו' ומה טעם פתח בראשית היא שמצד החשיבות ותפלה וחורה לגבי עבודת הבית והוצר לתקדים החודש לבראשית. ובהסדר בכל יום, שבתחלה צריך לצלל לבית הכנסה וללכת המדרש ורק לאחר"ז הנהג בהן מנהג דרך ארץ. ומבאר -

(15) יומא לה, ב.

הנחת התי' בלתי מוגה

ובפ"ט שגם הבעלי עסקים, הרי בחתלה היום הם כד' אמות של תפלה וד' אמות של חורה, ובהפסיד' מביח הכנסה לכיח המדרש כו' / שונאמרו ילכו מחיל אל חיל, הרי כשהוא הולך מדי"א של תפלה וחורה לעניני עסקיו צריך להיות זה אצלו ענין של מטיב. ורק, שמכיון שזוהו שליחותו בעולם (כי שרש נשמתו היא מה' וכולו לו), הוא מוטב נפשו בכדי לקיים השליחות. וע"י ירידה זו שעוסק בדרך ארץ (מלשון ארציות) ומזכר אותה שהיא ארץ שרצתה לעשות רצון קונה"י, הנה עי"ז נעשה כרוצה לשון רבים, שע"י בירור הניצוצות דתתו שבתלוק בעולם החתלה גם האדם שבא לבחי' ריצה, עבודה שלמעלה ממדידה והגבלה.

(11)

והנה עבודה זו (כירור הניצוצות דתתו) יש גם כיושבי אהל, ואפילו במי שתורש הוא אומנתו. שהרי גם במי שתורתו אומנתו מחוייב הוא בעשיית סוכה"י, שאז צריך להתעסק עם פסולה גורו וייקב (לא עם גורו וייקב סתם כ"א עם הפסולה שלהם). אלא שאעפ"י מובן שאין זה דומה כלל לכירור הניצוצות דתתו שבבעלי עסקים. כפי הבעלי עסקים הרי זהו עיקר עבודתם, והגם שגם הם מחדו"בים לקבוע עתים בחורה, כפי הנפאי שלהם, כמבואר בהל' ת"ת"י, הרי העני' דבעלי עסקים היא (לא רק בענינים השייכים למצות, כעשיית סוכה, כי אם) בענינים החתומים שאין חתון למשה מהם, שהרי עיקר עסקו הוא בפרקמטיא (כפשוטה), ועד שפוסקים (בשכ"ל זה) נסיעות החזקות וכו' ועד שמסבכים את נפשם, סכנה כפשוטה, בגשמיות, כמבואר בהמשך מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, וגם סכנה ברוחניות, וכנ"ל שזוהו דוגמת ענין נפילה אפים.

(12)

והנה עד"ז הוא גם כיושבי אהל גופא, דמי שאין תורתו אומנתו ועושה מלאכתו עראי, ועאכו"כ בשעושה חשבונות ע"פ דרכי הטבע (דלא סמכין אניסא) שמלאכתו עראי לא תפסיק -

- 9) שם סד, א. או"ח ר"ס קנה. 10) מהלים פד, ה.
- 11) ב"ר פ"ה, ה. וראה אור"ח בראשית כרך ג' תפא, ב ואיילן. 12) ראה ירושלמי שבת פ"א ה"ב. 13) ראה הל' ת"ח לרביה"ז פ"ג ה"ד. ועוד. 14) תרל"ו - ע' ב ואיילן.

הנחת התי' בלתי מוגה

כמו מעשיך על הצדקה, וענין האהכפיה הוא בבטולי תשובה
 יותר מבצדקים. ועד"ז הוא בנוגע לוישבי אוהל רבעלי
 עסק, שעיקר הענין דאחכפיה סטי"א הוא בבטולי עסק, ע"י
 הוא גם בתורה (עצמה) כמו שביטנה לנו ללמדה, שלפי
 בראשית ברא (נעשה) קדם לענין הורדש הזה לכם (נשמע)
 לפי שגם ליימוד התורה צ"ל באופן דרכו בתורה החלה,
 נתן לנו את תורתו, ושם הוא מעשה גדול.
 וזהו כה מעשיו הגיד לעמו להם נחלה גרים, וכה
 מעשיו פועל שיהי' הגיד (והמשיך) לעמו, ושיהי'
 לתת להם נחלה גרים, בפועל ובגלוי, וע"י העבודה
 בהסוף מעשה דימי הגלות שבטולים העשי' יתגלה המחשבה
 תחילה, בגאולה האמתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, במהרה
 בנימינו ממש.

* _____

(21) ב"י לטווי"ר סרמ"ח. וראה לקו"ש חי"ב ע' 238
 ואילך. (22) נדרים פא, א.

הנחת הת' בלתי מוגה

3) ומבאר דמה שפחה בבראשית הוא (משום) כח מעשיו הגיד לעמו
 להם להם נחלה גרים, היינו שדוקא במעשה יש מעלה
 תורה (בב מעשיו) שאינה גם בעסק התורה, וסוף מעשה
 במחשבה תחילה. ומה שנה"ל שלימוד התורה הוא נעלה יותר
 הוא מצד בתי' הגלויים, חכמה ושכל. ולכן יש סברא
 וקט"ד (בתורה) שהתחלה התורה צ"ל בהורדה זהו לכם, לפי
 שהתורה היא חכמתם ובינתכם, ומצד השכל, לימוד התורה
 הוא נעלה יותר מענין המעשה (זהו גם הטעם) על מה שסוד
 העבודה דהיינו יום יום חכמו ונבון, והוא שהעבודה
 והנהגה בהן מנהג דרך אל, היא לארוב העבודה דבית הכנסת
 ובינה המדיש. אבל במחשבה תחילה (שלמעלה מבהי'
 והגלויים) המעשה הוא קודם. ולכן פחה בבראשית, ומכיון
 שנתורה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים, בערה"ז
 והתורה שאין חתון למטה ממנו, לכך חייבו העבודה
 ושלימנותה, כשתעבודתה היא בענין בתחון שאין חתון
 למטה ממנו, באחכפיה סטי"א, שבו"ע נפלא ביותר כמבואר
 דקו"ב"ה בכורהו עלמל"ס, שבו"ע רוקא אחלק יקרא
 בארובה בדרוש ההילולא (ד"ה באתי לגני) דיום ההילולא
 לו"ד שבת ה"שית. ולכן לע"ל שאז תושלם הכוונה דדירה
 בתחתונים, יהי' מעשה גדול.

4) וזהו מה שיש סברא וקט"ד שהתחלת התורה צ"ל בהתורש הזוה
 לרם, ומ"מ פחה בבראשית, שהסברא (והקט"ד) להתחיל
 התורה מהתורש הזוה לרם הוא כצד החכמה והשכל דתורה
 כנ"ל. ומה שפחה בבראשית הוא מצד התאחדותה (של התורה)
 בנותן התורה שלמלה מבהי' הגלויים, ודש הוא מעשה
 גדול. וכמו שבמלך תורה, ההכנה לקבלת התורה היתה מה
 שהקדימו נעשה לנשמע, ונעשה ונשמע, הם דוגמת עבודה
 הבעלי תשובה ועבודה הצדקים, כי נעשה הוא מלשון כפי'
 _____

הנחת הת' בלתי מוגה

הוא שיש סברא וקט"ד שהתחלת התורה צ"ל בהתורש הזוה לרם, ומ"מ פחה בבראשית, שהסברא (והקט"ד) להתחיל התורה מהתורש הזוה לרם הוא כצד החכמה והשכל דתורה כנ"ל. ומה שפחה בבראשית הוא מצד התאחדותה (של התורה) בנותן התורה שלמלה מבהי' הגלויים, ודש הוא מעשה גדול. וכמו שבמלך תורה, ההכנה לקבלת התורה היתה מה שהקדימו נעשה לנשמע, ונעשה ונשמע, הם דוגמת עבודה הבעלי תשובה ועבודה הצדקים, כי נעשה הוא מלשון כפי' _____